

MEDIJI O ZDRAVSTVU

četvrtak, 20. februar 2020.godine

RTS- Vučić: Petinu budžeta dajemo za zdravstvo

RTS- Preporuka Ministarstva da škole nastave rad 24. februara

BLIC- Vozali povređenog pacijenta od jedne do druge bolnice u četiri srpska grada dok nije preminuo, DOKTOR TVRDI DA SU KOLEGE LEKARI KRIVI

BLIC- ALARMANTNO ZDRAVSTVENO STANJE ĐAKA Imaju problema sa govorom i sluhom, krive im kičme, tabavni ravni, a evo šta je ključni razlog

N1- Niški hirurg neplanirano uradio dve operacije odjednom

RTV- Pančevo: Ukoro gotova nova zgrada Zavoda za javno zdravlje

VEČERNJE NOVOSTI- Organizuju kurseve, obučavaju i strance, a studenti uče na mrtvima, zbog čega su retki i prepoznatljivi u svetu: Vek Instituta za anatomiju

Vučić: Petinu budžeta dajemo za zdravstvo

Obnova Klinike za infektivne i tropske bolesti je velika stvar za celu zemlju, jer je ta bolnica važna za celu Srbiju, poručio je predsednik Aleksandar Vučić i istakao da država čak petinu budžeta izdvaja za zdravstvo.

"Najružnija i zgrada u najlošijem stanju, u kojoj smo pružali zdravstvene usluge građanima, u najtežim uslovima, konačno ide u prošlost", podvukao je Aleksandar Vučić nakon što je obišao radove na obnovi klinike.

Predsednik je istakao da država izdvaja ogroman novac za zdravstvo, odnosno gotovo petinu budžeta - 20 do 21 odsto.

"Ogroman je naš trud, naša energija. Mnogo plaćamo, ulažemo, i to je kod nas desetostruko jeftinije nego u razvijenijim zemljama. Ali, to košta državu. Na plate u zdravstvu nam ide 950 miliona, a još 1,2 milijarde na drugo, na lekove, potrošne materijale...", rekao je Vučić.

Značajne uštede u nabavci lekova

Istakao je da su ostvarene i značajne uštede u nabavci lekova, kao i da država nikada više novca nije izdvajala za lečenje dece u inostranstvu, iako se, ističe, trudi da im ovde obezbedi najbolje uslove za lečenje.

"Mnogostruko više dajemo danas nego ranije", podvukao je Vučić.

Značajna ulaganja države u zdravstvo ilustrovao je podatkom da je to skoro pa duplo više od budžeta Republike Srpske, i više od budžeta Crne Gore.

"Vidi se da se trudimo da stanje popravljamo. Ovde, na Infektivnoj, svi lekari i medicinske sestre zaslužili su orden, radili su u nemogućim uslovima", rekao je predsednik Srbije.

Ukazao je da klinika nije rekonstruisana od izgradnje 1926. godine i da sva stolarija nije menjana od tada.

"Stanje je bilo užasno i, u skladu sa odlukom o velikom sređivanju u zdravstvu, odlučili smo da, pored izgradnje kliničkih centara, idemo sa izgradnjom novih klinika koje treba da promene životni standard stanovništva, da pokažemo koliko smo uspešniji i kolikom brzinom napredujemo, da deca i stari mogu da dobiju pristojno lečenje, kakvo zaslužuju", rekao je Vučić.

Uloženo pet miliona evra

Vučić je ponovio da je u obnovu Infektivne klinike uloženo pet miliona evra, a da će radovi biti gotovi u aprilu sledeće godine.

Podsetio je da se nedaleko od klinike, gradi novi KCS, kao i da je već mnogo novca uloženo u opremu, "Iks", Gama nož, akcelatore....

"To su važne stvari. Infektivna klinika je od značaja za celu Srbiju, posebno kada imate u vidu da je moguće pojavljivanje različitih virusa, zaraznih bolesti... Ako postoji neka zgrada i klinika da je bila toliko prokazana u javnosti, to je Infektivna, koja je stvarno bila užasna", rekao je Vučić.

Dodao je da je važno da je sada ta bolnica došla na red.

"Želimo da napravimo da ovde sve bude novo, unutra moderni instrumenti, oprema da bude čista, da se ponosimo time", dodao je predsednik.

Preneo je i da Infektivnoj nedostaje 10 lekara i 20 medicinskih sestara, na čemu će se, ističe, raditi.

"Za lečenje dece izdvajamo deset puta više nego 2012"

Predsednik Vučić kaže da ne može da prihvati kritike da Srbija donira novac drugim državama, a da ne ulaže dovoljno u nabavku lekova za multipla skleroza i retke bolesti, kao i za bolesnu decu, ističući da se sada ulaže desetostruko više nego pre 2012. godine.

Vučić je, odgovarajući na pitanje novinara kako je odlučeno da je prioritet države da donira oko 30 miliona evra drugim državama, u odnosu na lečenje bolesnih, rekao da je podrška države bolesnoj deci desetostruko veća sada nego 2012. godine.

"Ne prihvatam kritiku da neko ne može da pomogne deci, a naša podrška je desetostruka veća i moj apel je da bude još veća i da se pomogne većem broju ljudi", rekao je Vučić i dodao da se danas uloženo deset ili dvadeset puta više u lečenje multipla skleroze.

On je rekao da je važno da se pokuša da se pronađe rešenje za svako dete i čoveka i dodao da na dnevnom nivou, kada se nešto pojavi na internetu, i lično zove ministra zdravlja i moli da se detetu pomogne.

"Naša drastično veća podrška, pre svega deci i drugim obolelima, pokazuje koliko smo napredovali u smislu solidarnosti i podrške u društvu, čak i u odnosu na neke druge zemlje. Onoliko koliko možemo, toliko se prostiremo", rekao je Vučić.

Odgovarajući na pitanje novinara kako je odlučeno da je prioritet države da donira oko 30 miliona evra drugim državama, u odnosu na lečenje bolesnih u Srbiji, Vučić je rekao da je ponosan na to što je Srbija pomogla Republici Srpskoj.

Vučić je upitao i zasto niko 94 godine nije obnavljao Infektivnu kliniku, gradio nove moderne kliničke centre.

"Vi danas pokušavate da nas kritikujete zato što smo bili vrlo uspešni da obezbedimo mnogo više novca nego sto su nesposobni mogli da urade u ranijem periodu", rekao je Vučić nakon obilaska radova na Infektivnoj klinici u Beogradu.

On je apelovao i na ministra zdravlja i vladu da uvek usmere sve na pojedinca, na lečenje građana i da se poveća procenat korišćenja inovativnih lekova i za multiple sklerozu i druge bolesti.

"Sve sto možemo da uradimo a da ne ugrozimo budžet. Uveren sam da ćemo moći dodatno da pomognemo u periodu koji dolazi", rekao je Vučić.

Lončar: Odluke o nabavci lekova ne donose se politički

Ministar zdravlja Zlatibor Lončar rekao je da se par decenija ništa nije ulagalo kad je reč o lečenju multiple skleroze i da 2012. godine kod nas nije postojao nijedan lek za retke bolesti.

"Ako neko misli da možete preko noći da rešite probleme i nabavite inovativne lekove, to nijedna država na svetu ne može", rekao je Lončar.

On je istakao da se odluke o nabavci lekova ne donose politički, već ih donose najbolji i najjeminentniji stručnjaci.

"Stručnjaci na osnovu onoga koliko država zaradi odgovornom politikom odlučuje o nabavci lekova", rekao je Lončar.

The screenshot shows a web browser window displaying the RTS website. The main article is titled "Preporuka Ministarstva da škole nastave rad 24. februara". The text of the article is as follows:

Ministarstvo zdravlja daće preporuku Ministarstvu prosvete da se školska godina nastavi 24. februara, jer je smanjena aktivnost virusa gripa, rečeno je "Tanjugu" u tom ministarstvu.

Preporuka se daje na osnovu podataka kojima raspolaže Institut za javno zdravlje "Dr milan Jovanović Batut", a koji kažu da je u pada učestalost oboljevanja sličnih gripu kod dece školskog uzrasta na području centralne Srbije i Vojvodine.

"Intenzitet aktivnosti virusa gripa prešao je sa visokog na srednji nivo", navode u Ministarstvu zdravlja.

Ministarstvo prosvete produžilo je zimski raspust zbog gripa za četiri radna dana za đake iz centralne Srbije i sa KIM, dok su đaci u Vojvodini prekinuli drugo polugodište na nedelju dana.

Below the article, there are social media sharing icons for Facebook, Twitter, LinkedIn, and others. A sidebar on the left contains a "DRUŠTVO" section with various news items. A sidebar on the right lists "Najnovije" and "Najčitanije" articles.

Preporuka Ministarstva da škole nastave rad 24. februara

Ministarstvo zdravlja daće preporuku Ministarstvu prosvete da se školska godina nastavi 24. februara, jer je smanjena aktivnost virusa gripa, rečeno je "Tanjugu" u tom ministarstvu.

Preporuka se daje na osnovu podataka kojima raspolaže Institut za javno zdravlje "Dr milan Jovanović Batut", a koji kažu da je u pada učestalost oboljevanja sličnih gripu kod dece školskog uzrasta na području centralne Srbije i Vojvodine.

"Intenzitet aktivnosti virusa gripa prešao je sa visokog na srednji nivo", navode u Ministarstvu zdravlja.

Ministarstvo prosvete produžilo je zimski raspust zbog gripa za četiri radna dana za đake iz centralne Srbije i sa KIM, dok su đaci u Vojvodini prekinuli drugo polugodište na nedelju dana.

Vozali povređenog pacijenta od jedne do druge bolnice u četiri srpska grada dok nije preminuo, DOKTOR TVRDI DA SU KOLEGE LEKARI KRIVI

Pod kojim okolnostima i zbog čega je R. S. (69) pre dva dana izvršio samoubistvo, izbovši se nožem u Specijalnoj bolnici za plućne bolesti "Ozren", kod Sokobanje, utvrdiće zdravstvena inspekcija, ali i obdukcija koju treba da urade stručnjaci Instituta za sudsku medicinu u Nišu.

On je najpre pretio i napao medicinske sestre u "Ozrenu", tražio je da ga puste kući jer će u suprotnom da se ubije, da bi na kraju svoje pretnje i ostvario, pišu Novosti.

Pacijenta su praktično celog dana vozicali na relaciji Sokobanja-Aleksinac-Toponica-Niš. Najpre je iz Sokobanje bio upućen u Toponicu, odakle je vraćen jer je doktorka utvrdila da se guši, piše ovaj list.

Onda su lekari u Sokobanji odlučili da ga puste kući i pozvali porodicu, da bi R. S. u jednom trenutku, posle vređanja i napada na medicinsko osoblje, među svojim stvarima primetio britvu kojom je rasekao trbuh i vene na rukama.

Iz Sokobanje je prebačen za Aleksinac, gde su mu te povrede sanirane, pa su ga opet uputili za Toponicu. Tada ga je doktor poslao u KC Niš, odnosno u Kliniku za plućne bolesti, gde su odbili da ga prime. Iz Niša su ga vratili za Toponicu, gde je dr Vesna Dimitrijević pokušala da mu pomogne, ali je preminuo dok je trajao prijem, navodi list.

"Greška u tretmanu"

Vojin Lilić, neuropsihijatar Specijalne psihijatrijske bolnice "Gornja Toponica", u kojoj je R. S. preminuo, decidirano tvrdi da je u pitanju greška u tretmanu pacijenta.

Direktor ove ustanove dr Milan Stanojković kaže da ne postoji nikakva odgovornost njegovih lekara, koji su u dva navrata u istom danu ukazivali na to da je uzrok njegovog izmenjenog ponašanja posledica teškog telesnog oboljenja i da je trebalo prvo to sanirati pa ga tek onda psihički zbrinjavati, pišu Novosti.

Status doktora Lilića uzburkao je javnost, pogotovo što on i dalje stoji iza svojih reči:

"Juče sam, na dežurstvu, pacijenta upućenog iz Specijalne bolnice za plućne bolesti "Ozren" sa teškim poremećajem disanja zbog bolesti pluća, koji je bio psihički izmenjen i naneo sebi nožem rane na trbuhu i u predelu obe ruke, uputio u KC Niš, tačnije na Kliniku za plućne bolesti. U uputu sam istakao da sam to uradio jer Klinički centar ima sve uslove za lečenje ovako složenog stanja: ima dežurnog pulmologa i dežurne hirurge i dežurnog psihijatra, a ima i potrebnu opremu za intervenisanje u vezi sa složenim stanjem pacijenta. "Normalno" nije primljen u Klinički centar. Ponovo je upućen u Specijalnu bolnicu "Gornja Toponica", i tamo je umro... Definitivno mislim da je u pitanju greška u tretmanu pacijenta!"

- Kao lekar nemam pravo da ćutim, i to što sam napisao na "Fejsbuku" je tačno, ali nemam ovlašćenja da dajem druge komentare - kazao je Lilić za "Novosti".

Njegove kolege veoma je potresla smrt ovog pacijenta, jer su, kako kažu, bili svedoci jednog nemara, a nisu imali uslove da drugačije reaguju.

Oni tvrde da je kod R. S. bila izmenjena svest, jer mu je mozak ostao bez kiseonika, a da je svoje stanje dodatno iskomplikovao kada se samopovredio britvom, pa pretpostavljaju da je na kraju i iskrvario.

- Ne možemo mi da lečimo bolesna pluća, jer nemamo uslove za to. Isti je slučaj kada nekom pacijentu otkazuju bubrezi ili jetra, pa mu se otrovi gomilaju u telu i dolazi do akutnih psihičkih problema. On nikada nije bio naš pacijent, niti je u prošlosti imao psihička oboljenja, a njegovo telesno stanje je bilo ozbiljno i prioritarno za lečenje - smatra direktor Stanojković.

Prošvercovao britvu u bolnicu

Kobnog jutra R. S. je istrčao iz svoje sobe i počeo da beži kroz hodnik. Očevici kažu da je vikao o tome kako želi da ide kući, a bio je toliko uznemiren da medicinske sestre nisu mogle da ga savladaju. Sve vreme je ponavljao da je bolje da ga puste, jer će se u suprotnom ubiti.

Na kraju su ga savladali i smestili u sobu, ali ga je oko pet sati ujutru jedna medicinska sestra zatekla kako se nožićem na rasklapanje, koji je prošvercovao u bolnicu, ubada u trbuh i seče po rukama.

- Pacijent je ustao s kreveta i sečivom pokušao da povredi naše medicinske radnike. Nekako smo uspeli da ga savladamo, smestimo u sanitet i transportujemo u bolnicu u Aleksincu. Tu su konstatova da R. S. ima površinske rane, nakon čega je pacijent ponovo upućen u Toponicu.

Mozak ostao bez kiseonika

Dan pre suicida, R. S. je jednu medicinsku sestru polio "guskom" punom urina. Njenu koleginicu, koja je pokušala da je odbrani, uhvatio je za revere i povikao: "Hoće li neko da mi objasni zašto sam mrtav?" - kaže, za "Novosti", dr Mihajlo Jovanović, direktor Specijalne bolnice za plućne bolesti "Ozren", i dodaje da su tog pacijenta odmah nakon incidenta poslali na psihijatrijsko veštačenje u Gornju Toponicu kod

Niša. - Tamo su, nakon pregleda, dali nalaz da kod R. S. "nema indikacija da bi trebalo da bude zadržan u toj bolnici", posle čega je vraćen u "Ozren".

Dr Jovanović objašnjava da su u "Ozrenu" smešteni teški bolesnici, koji u plućima imaju više ugljen-dioksida nego kiseonika.

- Zbog toga im se mozak slabije snabdeva krvlju i neki od njih su veoma agresivni - navodi on.

SOS telefon za pomoć osobama koje razmišljaju o samoubistvu

Broj **011/7777-000** je SOS telefon koji radi 24 sata, a na koji se javljaju stručnjaci za sprečavanje samoubistva - lekari Klinike za psihijatrijske bolesti "Dr Laza Lazarević". Služba urgentne psihijatrije prima pacijente 24 sata bez zakazivanja, bez knjižice i bez plaćanja, a Centar za mentalno zdravlje od 9 do 18 prima bez zakazivanja.

Ukoliko vam je potrebna pomoć, svakog dana možete pozvati i volontere Centra "Srce" od 17 do 23 časa na broj telefona **0800-300-303** ili im se obratiti mejlom na vanja@centarsrce.org.

ALARMANTNO ZDRAVSTVENO STANJE ĐAKA Imaju problema sa govorom i sluhom, krive im kičme, tabavni ravni, a evo šta je ključni razlog

Sistematski pregledi dece pred polazak u školu pokazali su poražavajuću činjenicu da budući prvačići najviše imaju problema sa vidom i govorom.

Problemi mališana sa slabijim vidom i govorom u stalnom su porastu i direktna su posledica pretarnog gledanja u mobilni telefon i računar, upozoravaju pedijatri, piše Kurir.

Na ove probleme nadovezuju se i drugi, pa deca koja po ceo dan igraju- igrice na telefonu ili sede za računarom neretko imaju i krivu kičmu i ravna stopala, što je posledica nedovoljne fizičke aktivnosti.

Problemi s vidom, govorom, krivom kičmom i ravnim tabanima su najčešći problemi kod dece koji su konstatovani na sistematskim pregledima za upis u školu. Za sva četiri problema ključno je to što su deca sve više povezana sa različitim društvenim igrama, naprežu vid, sve manje govore, nemaju potrebe da pričaju jer komuniciraju sa računarom i sede. Roditelji nemaju vremena za decu, pa ona po ceo dan gledaju u telefon ili računar i kvare vid, zauzimaju neprirodan položaj, krive kičmu. I ravnim tabanima su povezani s tim što se deca sve manje kreću. Sve ređe viđamo decu da negde jurcaju i zato je sve više dece gojazno. S tim je povezan i porast dijabetesa kod dece jer se manje kreću, više jedu nezdravu hranu, a tih problema je sve više u poslednjih pet-šest godina- kaže za Kurir pedijatar Saša Milićević.

Sve više deformiteta

On dodaje da ne postoje tačni podaci koliko mališana ima neki od ovih zdravstvenih problema, ali od 10 mališana koji dođu na pregled njih troje ima jedan ili više ovih zdravstvenih problema istovremeno.

- Ovaj trend je u porastu i ako se bude ovako nastavilo, imaćemo sve više dece s naočarima, krivom kičmom, ravnim stopalima i dijabetisom- kaže Milićević.

Da budući prvačići najviše imaju problema sa vidom i govorom, potvrdila je i dr Milena Janićijević, načelnik Službe za zdravstvenu zaštitu dece i školske dece u DZ Voždovac.

- Ove godine ima ukupno oko 1.700 prvaka i dosadašnji zdravstveni pregledi su pokazali da su slabiji vid i loš govor najčešći problemi kod dece- rekla je ona za RTS.

Fizička aktivnost prioritet

Jedino rešenje za smanjenje zdravstvenih problema kod dece je, kako tvrdi Saša Milićević, fizička aktivnost i da deca što manje vremena provode ispred telefona i računara.

- Rešenje je da deca budu aktivnija, da trče, jer jedino fizička aktivnost može da ispravi kičmu. Boravak u prirodi što manji kontakt sa društvenim mrežama i deca će mnogo lakše da oporave vid. Gojaznost je povezana i sa ravnim tabanima, pa bi trebalo da se deca zdravije hrane, a ne da budu na brzoj hrani- upozorava Milićević.

Niški hirurg neplanirano uradio dve operacije odjednom

Hirurg Bojan Jovanović, koji 12 godina radi u Kliničkom centru u Nišu, prvi put u svojoj karijeri laparoskopski je uradio dve operacije odjednom - operaciju žučne kese i slepog creva, objavile su Južne vesti. Jovanović kaže da za takav zahvat do sada nije čuo, a da je odluku doneo u trenutku jer iza sebe ima veliko iskustvo i znanje.

Pacijentkinja je na operacioni sto Centra za minimalno invazivnu hirurgiju došla posle dijagnostifikovanja upale žučne kese koja se najčešće operiše laparoskopski, ispričao je Jovanović za **Južne vesti**, ali je tokom operacije video da joj je upaljeno i slepo crevo.

Ovakvu operaciju nisu planirali, ali su uspeli da je izvedu.

"Pripremili smo je za operaciju žučne kese i krenuli da radimo laparoskopiju, jer to u 99 odsto slučajeva radim tako. Kad smo ušli portovima i kamerom videli smo čudan nalaz, jer je slepo crevo bilo dislocirano, upaljeno i zalepljeno za žučnu kesu. Zapravo joj je slepo crevo zadavalo tegobe, ali s obzirom na to da je imala kamenčiće u žučnoj kesi, odlučili smo da uradimo oba zahvata", kaže Jovanović.

Ono što je specifično za slučaj, dodaje hirurg, je da su bili minimalno invazivni i da nisu menjali položaj laparoscopa, te su iz pozicije specifične za žučnu kesu, operisali i slepo crevo. Žena je iz bolnice otpuštena dva dana kasnije i oseća se dobro.

"Umesto da menjamo poziciju mi to nismo uradili, nego smo se malo pomučili i uspeli smo da u poziciji koja nije prirodna za operaciju apediksa, uspemo da skinemo to slepo crevo", rekao je Jovanović.

Dodaje da je u svojoj karijeri nije imao ovakav slučaj, niti da je neko to na ovaj način uradio, naročito što se slepo crevo u Srbiji ne radi laparoskopski.

Stari aparat, ali dobar tim

U Centru za minimalno invazivnu hirurgiju radi šest hirurga i jedan lekar specijalista. Laparoskopski, objašnjava Jovanović, može da se radi skoro sve, ali da bi ovaj način operacija zaživeo u niškom Kliničkom centru potreban je, najpre, novi laparoskopski stub i dobra logistika.

"Centar za minimalno invanzivnu hirurgiju ima jedan laparoskopski stub koji je star, potrošen, sa lošom optikom i preko nam je potreban novi. Ipak, i u tim uslovima uspevamo da izvedemo ovakve poduhvate. Generalno sve može da se radi laparoskopski, samo treba jedna dobra logistika i volja", kaže Jovanović.

Ovakav vid operacije je najbolji za pacijenta, dodaje on, jer je oporavak brz, nema operativnih rana, bolova i uzima se znatno manje lekova.

Pančevo: Ukoro gotova nova zgrada Zavoda za javno zdravlje

PANČEVO - Nova zgrada Zavoda za javno zdravlje Pančeva bi uskoro trebalo da bude završena. Novac je obezbeđen iz republičkog budžeta i u toku su pripreme za raspisivanje tendera za izvođača radova.

Zavod za javno zdravlje Pančevo je jedna od tri regionalne ustanove tog tipa u Vojvodini, i svakako jedna od najvažnijih u Srbiji. Od sedamdesetih godina prošlog veka je bio podstanar u Pančevačkoj bolnici, a od pre nepune dve godine su raseljeni u nekakdašnju Železničku ambulanti i u baraku Očne bolnice.

Tu su u potpuno neuslovnom smeštaju skupi aparati, poslednja reč tehnologije koji rade složene analize vode, hrane, vazduha i svega drugog, a zaposleni gotovo da nemaju uslova za rad. Ali ipak rade. Nova

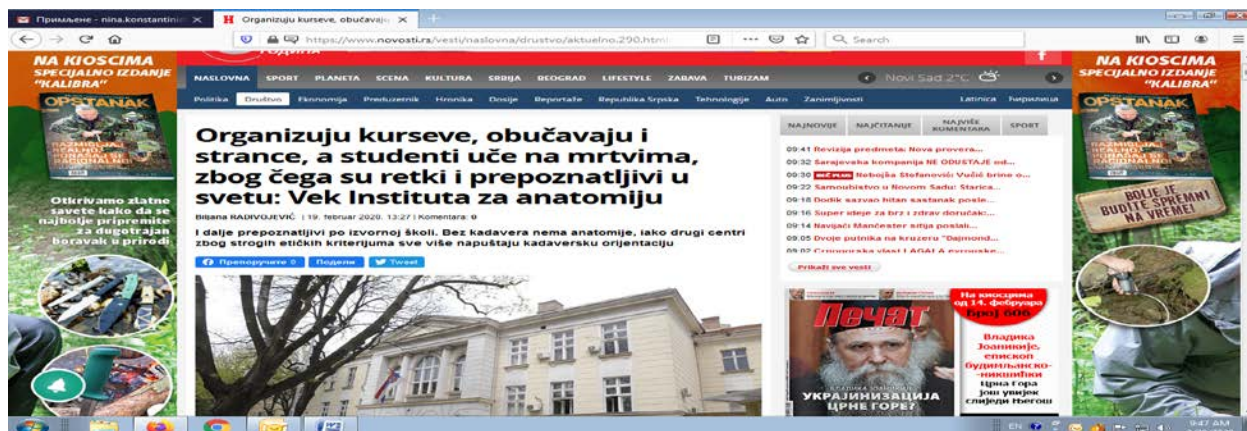
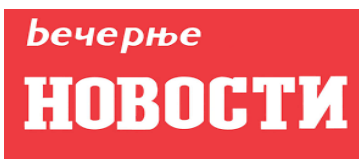
zgrada zavoda započeta je 2008. Pa su radovi stali. Sada je Republika obezbedila novac za njihov završetak.,

"Radi se na usaglašavanju projektno-tehničke dokumentacije. Komunikacija postoji između lokalne samouprave i projektanta koji taj porjekat radi za lokalnu samoupravu s jedne strane, i inženjera Kancelarije sa druge strane. Onoga trenutka kada taj porjekat bude završen, kada bude usaglašen sa Kancelarijom, lokalna samouprava će sprovesti javnu nabavku, ugovoriti taj posao, i taj posao će moći da počne. Prethodna procena, okvirna procena vrednosti radova je negde oko 200 miliona dinara", rekao je Marko Blagojević, direktor Kancelarije za javna ulaganja.

Kada građevinski radovi budu gotovi trebalo bi opremiti zgradu.

"Nakon što počne izvođenje radova možemo da počeno da pričamo sa korisnikom i o neophodnoj opremi, jer taj izvor iz kojeg su obezbeđena sredstva za finansiranje radova jeste i izvor iz kojeg je moguće finasiranje opreme. O tome ćemo naknadno pričati sa korisnikom kada se privede rad na izradi projekto-tehničke dokumentaicje za građevinske radove", dodao je Blagojević.

Teško je razumeti zašto je izgradnja novog Zavoda za javno zdravlje svojevremeno stala, jer su ovi stručnjaci i ova oprema u čitavom južnom Banatu prva i najvažnija brana pred svim mogućim trovanjima, zarazama i epidemijama od kojih su neke odnele milione života u prošlosti.

Organizuju kurseve, obučavaju i strance, a studenti uče na mrtvima, zbog čega su retki i prepoznatljivi u svetu: Vek Instituta za anatomiju

I dalje prepoznatljivi po izvornoj školi. Bez kadavera nema anatomije, iako drugi centri zbog strogih etičkih kriterijuma sve više napuštaju kadaversku orijentaciju

PRVOG predavača su jedva našli. Prvi udžbenik, na srpskom, napisao je ruski emigrant koji nije znao ni reč srpskog. Bez učila i zgrade za nastavu, daleko od toga da su počeci bili slavni, a "izgurali" su prvih 100 godina.

Toliko je prošlo od prvog predavanja iz anatomije, koje je održao francuski diplomac dr Niko Miljanić, a kojim je zvanično započela nastava na Medicinskom fakultetu u Beogradu, 9. decembra 1920. godine.

Naš Institut za anatomiju koji danas počinje da obeležava jubilej, prepoznatljiv je u svetu kao jedan od malobrojnih centara u kojem se uči na kadaverima. A, bez kadavera - nema anatomije, iako drugi centri zbog strogih etičkih kriterijuma sve više napuštaju kadaversku orijentaciju. Baš u tome je veliki potencijal našeg Instituta, koji postaje prepoznatljiv po organizaciji obrazovnih kurseva, tokom kojih polaznici i predavači rade na leševima. Jedan takav skup, iz oblasti neurohirurgije perifernih nerava, održan u Beogradu, proglašen je za svetski događaj godine u neurohirurgiji!

- Sa Instituta, s prekidom rada za vreme Drugog svetskog rata, izašlo je više od 80 generacija, hiljade studenata - priča za "Novosti" profesor dr Branislav Filipović, direktor Instituta. - Mnogi od njih su se veoma dobro pozicionirali u svetu kao veliki hirurzi i neurolozi. Među njima profesor Berislav Zloković, jedan od najpoznatijih istraživača fiziologije nervnog sistema, Ivanka Savić sa čuvenog Karolinska instituta...

Iako se iz Zagreba i Ljubljane postavljalo pitanje da li je tadašnjoj Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca, potreban još jedan medicinski fakultet, u prvu generaciju upisano je 286 studenata. Doktor Miljanić iz Pariza je doneo šest skeleta i francuski model nastave. Tokom 1921, posle zakonskog rešenja o snabdevanju, prikupljeno je 99 leševa.

- Toliko nije stiglo za poslednjih 40 godina, otkako sam na Anatomiji - kaže profesor Milan Milisavljević, direktor Muzeja anatomije čoveka. - Institut je imao svoj kombi za prevoz pokojnika. Imamo i pismo u kojem je prof. Miljanić tražio od Ministarstva čamac da bi bili mobilniji za kretanje rekom u prevozu leševa, i odgovor da nema mogućnosti za nabavku čamca.

Večeras, u Ruskom domu, na prvoj u nizu svečanosti povodom jubileja, i na narednim skupovima tokom godine, uz uvažene predavače iz sveta, anatomi očekuju kolege iz nekadašnjih generacija predavača i studenata.

- Profesori anatomije, nažalost, nisu dugog veka, žive tek oko 70 godina, i umiru uglavnom od karcinoma - priča profesor Filipović. - I Niko Miljanić je umro pre nego što je završio profesorsku karijeru. Srećom, ima izuzetaka, pa na proslavi očekujemo profesorku Tatjanu Tomnić Stošić, koja sad puni 90 godina, zatim profesorku Mirjanu Mijač, koja je sa 80 godina vrlo aktivna i vedrog duha.

I iz Sofije će doći profesori. Ova dva instituta povezao je još dr Ilija Šapšal, ruski emigrant, koji sa katedre u Odesi, u maju 1920. godine, došao za honorarnog profesora u Beograd i tu se zadržao do 1923. godine. Na njegovom udžbeniku iz anatomije, prvom na srpskom jeziku, uz pomoć studenata prevedenoj i prerađenoj knjizi profesora Batueva, ostala je posveta: "Srpskom narodu koji je uvek pomagao nama ruskim emigrantima".

- Pitanje pokretanja fakulteta u Beogradu, odnosno započinjanje nastave anatomije bilo je povezano sa pronalaženjem prvog profesora anatomije - priča profesor Milisavljević. - Prvi kandidat bio je dr Drago

Perović, Srbin iz Hercegovine, bečki đak. On je prihvatio da osnuje i organizuje nastavu anatomije još 1914, ali je zbog rata to odloženo, a kad je ponovo pozvan 1920. godine, nije mogao zbog bolesti.

Njega su studenti toliko voleli da su u Zagrebu na Svetog Jovana svi išli da mu čestitaju krsnu slavu. Na poziv tadašnjeg dekana Milana Jovanovića Batuta i prodekana Vojislava Subotića, za honorarnog profesora izabran je Niko Miljanić.

NASTAVA NA FRANCUSKI NAČIN

Profesor Milan Milisavljević priča da je profesor Niko Miljanić organizovao nastavu anatomije na francuski način, uz puno angažovanje studenata. Posvetio se nabavci i pripremanju preparata za vežbe, organizovanju nabavke učila, mulaža i skeleta.

Sam je davao instrukcije najboljem francuskom ilustratoru Ipolitu Franzu u izradi 36 monumentalnih crteža kostiju ukupne površine od 99,7 metara kvadratnih. A prve godine rada posvetio je formiranju anatomskog muzeja, u kojem se i danas brižno čuva istorija anatomije i medicine u Srbiji.

VANVREMENSKA BAZA

ANATOMIJA je prvi predmet kojim studenti započinju studije medicine, a profesor Milisavljević kaže i da je svaki ozbiljan fakultet nekada mnogo ulagao u ovaj predmet:

- Učeci anatomiju studenti uče osnovni jezik medicine. Uprkos eksploziji informacija koje dolaze iz svetske nauke vezane za medicinu, i ubrzanog razvoja dijagnostičkih i terapijskih sredstava, efikasno zdravstveno obrazovanje još počiva na čvrstoj anatomskoj bazi. Suštinsko praktično poznavanje anatomije je neophodno za sprovođenje bezbroj kliničkih procedura u medicinskoj svakodnevnici, što anatomiji daje vanvremenske attribute aktuelnosti.